

بهره‌برداری و نگهداری از تصفیه‌خانه‌های فاضلاب (جلد اول)

مترجمان:

دکتر حسن ایزانلو

مهندس حمیدرضا کشفی

دکتر مهدی اسدی‌قاله‌بری

مهندس بهنام وکیلی

دکتر امین قسمی

انتشارات آوای قلم

عنوان و نام پدیدآور	: بهرهبرداری و نگهداری از تصفیهخانه‌های فاضلاب/مترجمان حسن ایزانلو...[و دیگران]
مشخصات نشر	: تهران: آوای قلم، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری	: ج. ۲
شابک	: دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۰-۴۷-۳؛ ج. ۱: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۰-۴۶-۶
ج. ۲:	۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۰-۴۸-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: عنوان اصلی: Operation of municipal wastewater treatment plants.
یادداشت	: مترجمان حسن ایزانلو، حمیدرضا کشفی، مهدی اسدی قاله‌ری، بهنام وکیلی، امین قصمنی.
موضوع	: فاضلاب -- تاسیسات انتقال و مصرف -- مدیریت
موضوع	: Sewage disposal plants -- Management
شناسه افزوده	: ایزانلو، حسن، ۱۳۵۳
رد بندی کنگره	: TD۲۰۱ و TD۷۴۶
رد بندی دیوبی	: ۶۲۸/۳۰۶۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۵۵۱۱۷

نام کتاب اصلی: Operation of Municipal Wastewater Treatment Plants

نام کتاب:

بهرهبرداری و نگهداری از تصفیهخانه‌های فاضلاب(جلد اول)

۱۳۹۹	مترجمان:	دکتر حسن ایزانلو	تاریخ نشر:	دکتر حسن ایزانلو
اول	مهندس حمیدرضا کشفی- دکتر مهدی اسدی قاله‌ری	نوبت چاپ:	مهندس حمیدرضا کشفی- دکتر مهدی اسدی قاله‌ری	مهندس حمیدرضا کشفی- دکتر مهدی اسدی قاله‌ری
۵۰۰ جلد	مهندس بهنام وکیلی- دکتر امین قصمنی	شمارگان:	مهندس بهنام وکیلی- دکتر امین قصمنی	مهندس بهنام وکیلی- دکتر امین قصمنی
۱۱۰۰۰ تومان	ناشر:	انتشارات آوای قلم	قیمت:	انتشارات آوای قلم
۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۰-۴۷-۳	طراحی روی جلد:	انتشارات آوای قلم	شابک:	انتشارات آوای قلم
۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۰-۴۶-۶	شابک دوره:			

آدرس: تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی - ابتدای خیابان نصرت - کوچه باغ نو - کوچه داوود آبادی شرقی - پلاک ۴- زنگ دوم
شماره تماس: ۶۶۵۹۱۵۰۵ تلفکس: ۶۶۵۹۱۵۰۴

فروشگاه کتاب چاپی و الکترونیکی: www.avapublisher.com

هرگونه چاپ و تکثیر از محتویات این کتاب بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع و شرعاً حرام است.

متخلفان به موجب قانون حمایت حقوق مؤلفان، مصنفات و هنرمندان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

.... در هر حرفه‌ای که هستید نه اجازه دهید که به بدینی‌های بی‌حاصل آلوده شوید و نه بگذارید که برخی لحظات تأسف‌بار که برای هر ملتی پیش می‌آید شما را به یأس و نامیدی بکشاند. در آرامش حاکم بر آزمایشگاه‌ها و کتابخانه‌هایتان زندگی کنید. نخست، از خود بپرسید: «برای یادگیری و خودآموزی چه کرده‌ام؟». سپس، همچنان‌که پیش‌تر می‌روید بپرسید: «من برای کشورم چه کرده‌ام؟» و این پرسش را آن‌قدر ادامه دهید تا به این احساس شادی‌بخش و هیجان‌انگیز برسید که «شاید سهم کوچکی در پیشرفت و اعتلای بشریت داشته‌اید». اما، هر پاسخی که زندگی به تلاش‌هایمان بدهد یا ندهد هنگامی‌که به پایان تلاش‌هایمان نزدیک می‌شویم، هر کدام‌مان باید حق آن را داشته باشیم که با صدای بلند بگوییم: «من آن چه در توان داشته‌ام انجام داده‌ام.»

لوفی پاستور

(۱۸۲۲-۱۸۶۵)

تقدیم به

انسانهایی که

به فردایی بهتر

می‌اندیشند.

مقدمه ناشر

سپاس بیکران پروردگار را که به انسان قدرت اندیشیدن بخشید، قدرتی که در مقایسه با سایر موجودات باعث شده است که انسان هرگز به امکانات محدود خود اکتفا نکند. مکاتب الهی، انسان را موجودی کمال طلب و پویا می‌دانند که جهت‌گیری او به سوی خالقش می‌باشد. از جمله راههای تقرب به خداوند علم است، علمی که زیبایی عقل است. علمی که در دریای بیکران آن هر ذره نشانی از آفریدگار است و هر چه علم انسان افزون گردد، تقربش بیشتر می‌شود. از این روست که به علم‌اندوزی و دانش‌آموزی توجهی بی‌نظیر مبذول گردیده است. اما علم‌آموزی به ابزاری نیاز دارد که مهمترین آن کتاب است و انتشار نتیجه مطالعات پژوهشگران و اندیشمندان پاسخگوی این نیاز خواهد بود. جهت تحقق این امر و گام برداشتن در جهت ارتقای پایه‌های علم و دانش و رشد و شکوفایی استعدادها انتشار کتاب را یکی از اهداف خود قرار داده و انتظار داریم با حمایت‌های معنوی هموطنان گرامی بتوانیم گامهای مؤثر و ارزشمندی را برداریم. گرچه تلاش خواهد شد در حد دانش و تجربه اندکمان کارهایی بدون اشکال تقدیم حضورتان گردد، ولی اذعان داریم که راهنماییهای شما عزیزان می‌تواند ما را در ارتقای کیفی کتاب راهگشا باشد لذا همیشه منتظر پیشنهادات و راهنماییهای شما خواهیم بود.

در پایان از همه عزیزانی که در مراحل مختلف تهیه، تدوین و چاپ کتاب از همفکری و همکاری آنها بخوردار بوده‌ام به خصوص همکاران محترم شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان و همچنین آقایان دکتر حسن ایزانلو، مهندس حمیدرضا کشفی، دکتر مهدی اسدی‌قاله‌ری، مهندس بهنام وکیلی و دکتر امین قسمی (مترجمان) و مهندس علی‌محمد خانی (مدیر فروش) سپاسگزاری نموده و موفقیت روزافزونشان را آرزومندم.

مهدی خانی

مدیر مسئول انتشارات آوای قلم

مقدمه شرکت آب و فاضلاب

افزایش مصرف آب و تولید انواع فاضلاب‌های شهری و صنعتی یکی از پیامدهای گسترش روزافرون مناطق شهری و شهرنشینی است. اگر این فاضلاب‌ها بی تصفیه وارد محیط‌زیست شوند، آلودگی منابع آب‌های زیرزمینی و سطحی را درپی خواهد داشت و به دلیل تخریب محیط‌زیست و شیوع بیماری‌های گوناگون، آسیب‌های جبران‌ناپذیری بر پیکره‌ی توسعه‌ی اقتصادی و اجتماعی جوامع وارد می‌سازد. محدودیت منابع آب از یک سو و تنوع آلودگی‌های درون فاضلاب از سوی دیگر این منابع را در برابر آلودگی‌های جدی گذاشته است. از این رو، در دهه‌های گذشته قوانین سختگیرانه‌ای درباره تصفیه‌ی فاضلاب و گسترش اهداف تصفیه‌ی فاضلاب وضع شده است. بنابراین، انسان تصفیه فاضلاب پیش از دفع مطابق با معیارها و استانداردهای تدوین شده را الزامی نموده است تا جلو پیامدهای ورود آلاینده‌های گوناگون به محیط‌زیست گرفته شود. همچنین، کمبود منابع آبی باعث شده است تا نظام مدیریت منابع آب به فاضلاب به چشم یک منبع آبی قابل استفاده بنگرد. در نتیجه، تصفیه‌ی فاضلاب از آنجا ضروری به نظر می‌رسد که بخشی از آب باید دوباره در چرخه‌ی مصرف قرار داده شود تا کمبود تولید جبران شود.

تقریباً همه‌ی کشورها در چندین کنفرانس بین‌المللی از جمله کنفرانس زمین متعهد شدند تا برای حفظ محیط‌زیست تلاش‌های جدی و گسترده‌ای به عمل آورند تا بتوانند کره‌ی زمین، که در خطر است، را برای نسل‌های آینده حفظ نمایند. حفظ منابع آبی از طریق طراحی، ساخت و بهره‌برداری تصفیه‌خانه‌های فاضلاب از مهمترین این تعهدات است. در این راستا، فن‌آوری نیز به یاری انسان آمده است تا تأسیسات پالایش و تصفیه را گسترش دهد. در چند دهه‌ی گذشته گام‌های بزرگی در زمینه‌ی شناخت، آنالیز و پالایش آلاینده‌ها برداشته شده است. توسعه‌ی دانش و رشد فن‌آوری لزوم توسعه‌ی پایدار و حفظ محیط‌زیست را امکان‌پذیر ساخته است و باعث شده است که دانش اساسی پالایش آلاینده‌ها بی‌ریزی شود. از این رو، آشنایی کامل دست‌اندرکاران تصفیه‌ی فاضلاب با مبانی علمی و مهندسی اصول فرایندها و بهره‌برداری و نگهداری از تصفیه‌خانه‌های فاضلاب می‌تواند چنین تعهداتی را به آسان برآورده نماید.

در کشور ما همگام با توسعه‌ی دانش جهانی، تصفیه‌ی فاضلاب‌های شهری به خاطر کمبود منابع آبی، حفظ محیط‌زیست و سلامت جوامع انسانی به عنوان یک اولویت مطرح است. مأموریت و فلسفه وجودی شرکت‌های آب و فاضلاب تأمین و توزیع آب آشامیدنی بهداشتی و جمع‌آوری و تصفیه‌ی فاضلاب است. در تحقق این هدف تربیت نیروی انسانی کارآمد و توانمند نقش بسیار مهمی در

به سامان رساندن این اهداف دارد. روشن است که افزایش دانش کارکنان دست‌اندرکار در زمینه‌ی طراحی، اجرا، نگهداری، و بهره‌برداری از تأسیسات تصفیه‌ی فاضلاب نیازمند دست‌یابی به دانش روز و استفاده از روش‌های کارآمد است. در این راستا، شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان گامی هر چند کوچک در راه افزایش آگاهی کارکنان و راهبران تصفیه‌خانه‌ها و بالا بردن سطح علمی صنعت آب و فاضلاب کشور برداشت و اقدام به همکاری در چاپ کتاب پیش‌رو نموده است که امید است با اقبال خوانندگان گرامی رو به رو گردد.

کتاب پیش‌رو، که توسط نیروی کار بهره‌برداری از تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری فدراسیون محیط زیست آب (WEF) آماده شده است و توسط همکاران گرامی آقایان دکتر حسن ایزانلو، مهندس حمیدرضا کشفی، دکتر مهدی اسدی‌قاله‌ری، مهندس بهنام وکیلی و دکتر امین قصی بخوبی و گویایا به زبان فارسی برگردانده شده است، دربردارنده‌ی اصول بهره‌برداری و نگهداری و مثال‌های کاربردی فراوان است که می‌تواند برای دانشجویان و مهندسان رشته‌های آب و فاضلاب، بهداشت محیط، محیط‌زیست و مکانیک مفید باشد که در کادر بهره‌برداری از تصفیه‌خانه‌های فاضلاب شهری هستند و یا می‌خواهند در آینده در این کادر باشند. لذا ترجمه‌ی این کتاب را کاری بسیار ارزشمند می‌دانیم و توفیق روزافزون این مترجمان و همه‌ی علاقه‌مندان خدمت به میهن عزیزمان ایران را برای رسیدن به فردایی بهتر از خداوند منان خواستاریم.

امین قصی

احمد سیاحی

رئیس هیات مدیره و مدیر عامل

مدیر کل دفتر تحقیقات، توسعه فناوری و

شرکت آب و فاضلاب استان هرمزگان

ارتباط با صنعت

شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور

فهرست

۱	فصل ۱
۱	تعیین ویژگی‌ها و نمونه‌برداری از فاضلاب
۱	پیش گفتار
۱	تعیین ویژگی‌های فاضلاب
۲	منابع
۲	فاضلاب خانگی
۲	فاضلاب تجاری و صنعتی
۳	نشتاب و جریان‌های سطحی
۳	تغییرات جریان
۵	ویژگی‌های فیزیکی
۵	دما
۶	رنگ
۶	بو
۷	کدورت
۹	ویژگی‌های شیمیایی
۹	قلیاییت
۱۰	اکسیژن موردنیاز شیمیایی (COD)
۱۱	رسانایی الکتریکی (EC)
۱۲	اکسیژن محلول (DO)
۱۳	پتانسیل اکسایش و کاهش (ORP)

۱۵	pH
۱۶	ویژگی‌های بیولوژیک
۱۶	اکسیژن موردنیاز بیوشیمیایی
۱۷	پاتوژن‌ها
۱۹	ویروس‌ها
۱۹	آزمایش میکروسکوپی
۲۰	جامدات
۲۰	کل مواد جامد
۲۲	جامدات محلول و معلق
۲۳	جامدات فرار و ثابت
۲۴	ویژگی‌های تهنشینی
۲۵	آزمایش حجم لجن تهنشین شده (SSV)
۲۵	ترکیب شیمیایی
۲۶	کلر
۲۶	نیتروژن
۲۸	فسفر
۲۹	گوگرد
۲۹	چربی‌ها، روغن‌ها و گریس‌ها (FOG)
۳۰	آلاینده‌های دارای اولویت
۳۱	آزمون سمیت زیست‌سننجی
۳۲	نمونه‌برداری

۳۲	دلایل نمونهبرداری
۳۳	الزامات قانونی
۳۳	پایش و کنترل فرآیند
۳۳	جمع آوری داده‌های پیشین
۳۴	انواع نمونهبرداری
۳۴	نمونه‌های تصادفی
۳۵	نمونه‌های مرکب
۳۶	نمونه مرکب زمانی
۳۷	نمونه‌های مرکب نسبتی - جریان
۴۰	نمونه پیوسته
۴۱	تجهیزات نمونهبرداری
۴۴	نمونه نماینده
۴۶	محل‌های نمونهبرداری
۴۶	حجم نمونه
۵۵	جابجایی نمونه
۵۵	نگهداری
۵۵	زنجیره نگهداری
۶۶	نمونهبرداری کنترل فرآیند
۶۷	پایش حریم هوایی
۶۸	ملاحظات ایمنی و بهداشتی
۷۱	فصل ۲

۷۱

تصفیه مقدماتی

۷۱	پیشگفتار
۷۲	فرآیند آشغال‌گیری
۷۳	تجهیزات
۷۴	چنگک‌های آشغال/میله‌ای
۷۴	سرندهای میله‌ای
۷۹	کنترل فرآیند
۸۱	آشغال خردکن بررسی، آشغال خردکن میله‌ای و دیگر تجهیزات خردکن
۸۲	سرندهای ریز
۸۴	متراکم‌کننده‌های آشغال
۸۴	اقدامات مدیریتی
۸۵	سامانه‌های انتقال
۸۶	عیب‌یابی
۸۷	دانه‌گیری
۸۷	تجهیزات
۸۷	محفظه دانه‌گیر
۹۲	سامانه‌های انتقال
۹۳	پمپ‌های دانه
۹۳	سیکلون‌ها
۹۵	دسته‌بندی کننده‌ها
۹۶	جابجایی دانه در داخل تصفیه‌خانه

۹۶	کترل فرآیند.....
۹۷	اقدامات مدیریتی.....
۹۸	عیب‌یابی.....
۹۸	ملاحظات دیگر پیش‌تصفیه
۹۸	یکنواخت‌سازی جریان.....
۹۸	بوها و کترل بو.....
۹۹	مدیریت شرایط سپتیک
۹۹	جریان‌های بازچرخش.....
۱۰۰	ملاحظات ایمنی.....
۱۰۱	برمامه جمع‌آوری داده‌ها، نمونه‌برداری و آنالیز
۱۰۱	فرآیند آشغال‌گیری
۱۰۱	فرآیند دانه‌گیری
۱۰۲	سوابق و گزارش‌ها
۱۰۳	جدول مرجع عیب‌یابی
۱۱۱	فصل ۳
۱۱۱	تصفیه اولیه
۱۱۱	پیش‌گفتار
۱۱۲	شرح فرآیند.....
۱۱۲	حذف جامدات تهشین‌پذیر
۱۱۳	حذف ذرات شناور.....
۱۱۳	متغیرهای مؤثر در حذف جامدات تهشین‌پذیر.....

۱۱۳ پارامترهای بارگذاری هیدرولیکی و پیکربندی مخزن
۱۱۵ ویژگی‌های فاضلاب
۱۱۵ تازگی
۱۱۶ ویژگی‌های ذرات
۱۱۶ دما
۱۱۷ فاضلاب‌های صنعتی
۱۱۷ متغیرهای تأثیرگذار در حذف ذرات شناور
۱۱۷ پیکربندی مخزن
۱۱۷ ویژگی‌های فاضلاب
۱۱۸ شرایط و سازوکار حذف
۱۱۸ برهمکنش با واحدهای عملیاتی دیگر
۱۱۸ واحدهای بالادستی
۱۱۹ واحدهای پایین‌دستی
۱۱۹ فرآیندهای ثانویه
۱۲۰ سامانه جابه‌جایی جامدات
۱۲۰ جریان‌های بازچرخش
۱۲۲ توصیف تجهیزات
۱۲۲ سرندهای ریز
۱۲۲ مخزن‌های ته‌نشینی
۱۲۰ مخزن‌های مستطیلی
۱۲۷ مخازن دایره‌ای

۱۲۹	مخازن مریع شکل
۱۲۹	متعلقات سیستم پمپاژ
۱۲۹	افزودنی‌های شیمیایی
۱۲۹	عملکرد مورد انتظار
۱۳۱	کترل فرآیند
۱۳۱	مدیریت لجن
۱۳۱	ضخامت لجن (غلظت جامدات)
۱۳۲	کمیت لجن
۱۳۳	جمع آوری
۱۳۴	پمپاژ لجن
۱۳۵	متعلقات سامانه پمپاژ
۱۳۶	عمل کفروبی جامدات شناور
۱۳۷	ملاحظات هیدرولیکی
۱۳۹	کترل جریان برگشتی
۱۴۰	کترل بو
۱۴۱	نظافت
۱۴۲	افزودنی‌های شیمیایی
۱۴۴	جامدات معلق و تهشین‌پذیر
۱۴۴	جامدات کل و جامدات فرار در فاضلاب
۱۴۴	جامدات کل و جامدات فرار در لجن
۱۴۵	اکسیژن موردنیاز بیوشیمیایی (BOD)

۱۴۵	pH
۱۴۵	چربی، روغن و گریس
۱۴۶	عیب‌یابی
۱۴۶	ویژگی‌های لجن جمع‌آوری شده
۱۴۹	نواقص و معایب طراحی
۱۵۲	مشکلات عملیاتی و جامدات
۱۶۰	نگهداری
۱۶۶	برنامه‌های حفاظت و نگهداری پیشگیرانه
۱۶۸	نگهداری‌های اضطراری
۱۶۸	لوازم یدکی
۱۷۰	ایمنی
۱۷۱	ثبت اطلاعات و ارائه گزارش‌ها
۱۷۲	سامانه‌های رایانه‌ای
۱۷۳	تخمیر لجن اولیه
۱۷۵	روش‌های تصفیه اولیه جایگزین
۱۷۶	تصفیه اولیه پیشرفته
۱۷۷	آشغال‌گیر ریز
۱۷۷	سیستم شناورسازی اولیه با هوای محلول (DAF)
۱۷۸	فرآیندهای ترکیبی تصفیه اولیه/حذف دانه
۱۸۰	فصل ۴
۱۸۰	بخش ۱

۱۸۰	مقدمه
۱۸۳	فصل ۴
۱۸۳	بخش ۲
۱۸۳	شرح فرآیند و تجهیزات
۱۸۳	مقدمه
۱۸۳	توصیف واحد فرآیندی
۱۸۳	اجزاء پایه سامانه
۱۸۶	میکروبیولوژی و بیوشیمی
۱۹۰	اهداف پایه فرآیند
۱۹۰	حذف اکسیژن موردنیاز بیوشیمیایی مواد آلی کربن دار
۱۹۱	شورهسازی (نیتریفیکاسیون)
۱۹۳	حذف نیتروژن - شوره زدایی (دینیتریفیکاسیون)
۱۹۴	حذف زیستی فسفر
۱۹۶	تنوع فرآیند
۱۹۶	نرخ های بارگذاری
۱۹۷	پیکره بندی راکتور
۱۹۸	اختلاط کامل آرمانی (ایده آل)
۱۹۸	جريان قالبی آرمانی (ایده آل)
۱۹۹	راکتورهای سری
۲۰۰	راکتورهای ناپیوسته متوالی (SBR)
۲۰۲	نهر اکسیداسیون

الگوهای تغذیه و هوادهی ۲۰۳
متعارف ۲۰۳
ثبت تماسی و بازهوادهی لجن ۲۰۳
تغذیه مرحله‌ای ۲۰۵
هوادهی کاهشی ۲۰۶
انتخابگرها ۲۰۶
اصلاحات دیگر ۲۰۸
اکسیژن بسیار خالص ۲۰۸
سامانه‌های دوگانه ۲۰۹
سامانه‌های ترکیبی ۲۱۰
فرآیندهای حذف زیستی نوترینت ۲۱۱
سامانه‌های تک لجنی ۲۱۱
اکسیداسیون آمونیاک تک لجنی ۲۱۲
حذف نیتروژن تک لجنی ۲۱۲
حذف فسفر تک لجنی ۲۱۵
حذف نیتروژن و فسفر تک لجنی ۲۱۸
سامانه‌های چند لجنی ۲۲۱
شوره‌زایی (نیتریفیکاسیون) چند لجنی ۲۲۱
حذف نیتروژن چند لجنی ۲۲۲
فاکتورهای مؤثر بر کارایی فرآیند ۲۲۳
تشريح تأسیسات و تجهیزات به کاررفته ۲۲۴

۲۲۴	راکتورهای زیستی
۲۲۵	سامانه‌های هوادهی
۲۲۵	هوادهی دیفیوزری
۲۲۶	هوارسانی
۲۲۷	هوادهی مکانیکی
۲۲۸	اختلاط
۲۲۹	زلال‌سازی
۲۳۰	سامانه‌های برگشت و دفع لجن فعال
۲۳۱	پمپاژ بازچرخش
۲۳۳	بخش ۳
۲۳۳	کنترل فرآیند
۲۳۳	مقدمه
۲۳۴	مهم‌ترین عوامل برای کنترل سامانه‌های لجن فعال
۲۳۴	مقدمه
۲۳۴	کنترل مقدار لجن فعال
۲۳۵	نسبت غذا به میکروارگانیسم
۲۳۶	متوسط زمان‌ماند سلولی
۲۳۷	سن لجن، زمان‌ماند جامدات و متوسط زمان‌ماند سلولی
۲۳۸	جامدات معلق پایدار مایع مخلوط
۲۳۸	انتخاب یک روش کنترل
۲۳۹	تأثیرات دما

۲۴۰	هوادهی و کنترل اکسیژن محلول
۲۴۲	کنترل فرآیند زلال‌سازی ثانویه و جداسازی جامدات
۲۴۲	پارامترهای کنترلی
۲۴۳	بستر جامدات
۲۴۴	کنترل لجن فعال برگشتی
۲۴۵	تهنیشنی لجن و تولید کف
۲۴۶	ارگانیسم‌های رشته‌ای
۲۴۸	کنترل کف
۲۴۹	فرآیندهای غشایی برای جداسازی جامدات
۲۵۰	کنترل فرآیند حذف اکسیژن موردنیاز بیوشیمیایی مواد آلی کربنه
۲۵۲	تغییر ساختارهای فرآیند
۲۵۲	لجن فعال متداول
۲۵۳	اختلاط کامل
۲۵۵	انتخابگرهای
۲۵۶	جريان پیستونی
۲۵۷	تغذیه مرحله‌ای / ثبت تماسی
۲۵۸	ساختارها و اصلاحات دیگر
۲۵۸	افزودن سامانه‌های رشد ثابت
۲۵۹	افزودن پودر کربن فعال
۲۵۹	افروندنی‌های شیمیایی
۲۶۰	کنترل فرآیند شوره‌زایی (نیترات‌سازی)

شوره‌زایی (نیترات‌سازی) دو مرحله‌ای و یا دولجنبی ۲۶۲	
کنترل فرآیند نیترات‌زدایی ۲۶۲	
کنترل فرآیند حذف فسفر ۲۶۴	
کنترل فرآیند راکتورهای ناپیوسته متوالی ۲۶۶	
ارزیابی عملکرد فرآیند ۲۶۷	
مقدمه ۲۶۷	
پارامترهای عملیاتی ۲۶۸	
ملاحظات خاص ۲۶۸	
کیفیت اطلاعات ۲۷۰	
جداول کنترل ۲۷۱	
استفاده از جدول کنترل برای تشخیص مشکلات فرآیند ۲۷۳	
پایگاه کامپیوتری ۲۷۳	
مدل‌های لجن‌فعال ۲۷۳	
کنترل خودکار فرآیند ۲۷۴	
کنترل کننده‌های حلقه‌ای ۲۷۵	
کنترل کننده‌های منطقی قابل برنامه‌ریزی ۲۷۵	
سیستم کنترل توزیعی ۲۷۶	
بخش ۴ ۲۷۹	
مدیریت انرژی ۲۷۹	
مقدمه ۲۷۹	
هزینه‌های انرژی ۲۸۰	

۲۸۳	صرف انرژی در تصفیه خانه‌های فاضلاب
۲۸۶	فرصت‌های ذخیره انرژی
۲۸۶	بررسی فرآیند
۲۸۶	کلیات
۲۸۷	تعداد راکتورها
۲۸۷	طراحی راکتور
۲۸۸	نیتریفیکاسیون
۲۸۹	دینیتریفیکاسیون
۲۹۱	سطح اکسیژن محلول
۲۹۲	بهینه‌سازی متوسط زمان ماند سلولی (MCRT)
۲۹۳	توان حجمی ورودی
۲۹۵	عملکرد تجهیزات
۲۹۵	اجزاء سیستم هوادهی
۲۹۵	سامانه‌های هوادهی مکانیکی
۲۹۶	سیستم هوادهی دیفیوزری
۲۹۶	آلفا
۲۹۷	عمق مخزن
۲۹۷	اندازه حباب
۲۹۸	سرعت جریان هوای
۲۹۸	چگالی دیفیوزر
۲۹۸	رسوب

۳۰۲	تجهیزات پمپاژ
۳۰۲	پمپ‌های پساب اولیه و میانی
۳۰۵	پمپ‌های لجن فعال برگشتی
۳۰۶	پمپ‌های لجن فعال دفعی
۳۰۷	پمپ‌های بازچرخش داخلی
۳۰۷	زلالسازها
۳۰۷	فرآیند راهاندازی تجهیزات
۳۰۸	کنترل‌کننده‌ها و حسگرهای خودکار
۳۰۸	کلیات
۳۰۹	کنترل DO
۳۱۱	کنترل پمپ
۳۱۲	حسگرهای دیگر
۳۱۴	نگهداری از تجهیزات
۳۱۴	برنامه مدیریت انرژی
۳۱۵	مطالعات موردي
۳۱۶	واحد تصفیه خانه‌ای الف
۳۱۶	صرف انرژی
۳۱۸	برنامه کاهش مصرف انرژی
۳۱۸	واحد تصفیه خانه‌ای ب
۳۱۹	صرف انرژی
۳۱۹	برنامه کاهش مصرف انرژی

۳۲۰ واحد تصفیه‌خانه‌ای ج

۳۲۰ برنامه کاهش مصرف انرژی

بخش ۵ عیب‌یابی

۳۲۳ مقدمه

۳۲۵ نکات اصلی در عیب‌یابی

۳۲۶ آزمون عیب‌یابی

۳۲۶ آزمون ته‌نشین‌پذیری مایع مخلوط

۳۲۷ شاخص حجم لجن

۳۲۸ آزمایش‌های میکروسکوپی

۳۳۱ سرعت تنفس مایع مخلوط

۳۳۱ مشکلات عملیاتی و راه حل‌های آنها

۳۳۴ راکتورهای بیولوژیکی

۳۳۴ سامانه‌های هوادهی مکانیکی و هوادهی دیفیوزری

۳۳۴ سامانه‌های هوادهی دیفیوزری

۳۳۷ سامانه‌های هوادهی مکانیکی

۳۳۷ اختلاط و هوادهی ناکافی

۳۳۸ موج هیدرولیکی و غرقابه هیدرولیکی

۳۳۹ رسوب پمپ پروانه‌ای

۳۴۰ تولید کف در راکتور زیستی

۳۴۲ کف کاملاً سفید

۳۴۴	کف قهوه‌ای
۳۴۷	کف بسیار تیره و یا سیاهرنگ
۳۴۷	زلال‌ساز ثانویه
۳۴۷	آبشویی جامدات
۳۴۸	نقص تجهیزات
۳۴۹	بار مازاد هیدرولیک
۳۵۱	بار مازاد جامدات
۳۵۴	جريان‌های دما
۳۵۵	حجیم شدن لجن
۳۵۷	حضور میکروارگانیسم‌های رشته‌ای
۳۶۰	ارگانیسم‌های رشته‌ای تولید کف
۳۶۳	بالکینگ رشته‌ای
۳۶۶	عدم وجود میکروارگانیسم‌های رشته‌ای
۳۶۷	انباست/بالا آمدن لجن
۳۷۰	پساب ثانویه کدر
۳۷۰	حضور تک‌یاخته غیرفعال
۳۷۱	حضور تک‌یاخته فعال
۳۷۲	تک‌یاخته‌های کم و یا بدون تک‌یاخته
۳۷۴	تولید خاکستر.
۳۷۵	لخته ریز
۳۷۶	لخته پراکنده

شناور شدن لجن در اثر هوادهی عمقی مخزن.....	۳۷۷
سامانه‌های حذف بیولوژیکی مواد مغذی.....	۳۷۸
مقدمه.....	۳۷۸
فرآیندهای حذف بیولوژیکی فسفر.....	۳۸۰
سامانه‌های نیتریفیکاسیون.....	۳۸۰
حذف بیولوژیکی نیتروژن	۳۸۴
بررسی طرح.....	۳۸۶
راهنمای عیب‌یابی	۳۹۵
بخش ۶	۴۲۶
هضم هوازی	۴۲۷
پیشگفتار.....	۴۲۷
توصیف فرآیند.....	۴۲۷
پارامترهای عملیاتی	۴۲۹
ویژگی‌های لجن دفعی	۴۲۹
اکسیژن موردنیاز.....	۴۳۰
pH.....	۴۳۰
دما.....	۴۳۱
اختلاط.....	۴۳۲
زمان‌ماند جامدات	۴۳۲
بررسی تجهیزات	۴۳۴
انواع راکتورها	۴۳۴

تجهیزات توزیع هوا و اکسیژن ۴۳۴
کنترل فرآیند ۴۳۵
عملیات ناپیوسته ۴۳۵
عملیات پیوسته ۴۳۷
هاضم‌های جریان پیوسته ۴۳۷
جداسازی جامدات-مایع ۴۳۷
عملکرد فرآیند ۴۳۸
کاهش جامدات ۴۳۸
کاهش پاتوژن ۴۳۸
بارگذاری راکتور ۴۳۹
عیب‌یابی ۴۴۰
انسداد در دیفیوزرهای هوا ۴۴۴
غلظت کم اکسیژن محلول ۴۴۴
بوی نامطبوع ۴۴۵
تولید بیش از حد کف ۴۴۵
تهنشینی جامدات ۴۴۶
pH کم ۴۴۶
یخ‌زدگی ۴۴۶
جمع‌آوری اطلاعات و کنترل آزمایشگاهی ۴۴۷
برنامه مدیریت نگهداری ۴۴۷
ابعاد مختلف نگهداری ۴۴۷

..... سامانه های هوادهی و تأمین اکسیژن	۴۴۷
..... تجهیزات اختلاط و پمپاژ	۴۴۸
..... تجهیزات سنجش و کنترل	۴۴۸
..... ثبت اطلاعات	۴۴۸
..... پیوست الف	۴۵۰
..... تشخیص تعادل مواد مغذی و روش های اصلاح آن	۴۵۰
..... مثال الف	۴۵۰
..... مرحله اول:	۴۵۱
..... مرحله دوم:	۴۵۲
..... مرحله سوم:	۴۵۲
..... مرحله چهارم:	۴۵۳
..... پیوست ب	۴۵۵
..... تنظیم pH با استفاده از هیدروکسید سدیم (pH بسیار کم)	۴۵۵
..... مثال ب	۴۵۵
..... مرحله اول:	۴۵۶
..... مرحله دوم:	۴۵۶
..... مرحله سوم:	۴۵۶
..... پیوست پ	۴۵۸
..... تنظیم pH با استفاده از آهک (pH بسیار بالا)	۴۵۸
..... مثال پ	۴۵۸

۴۵۸ مرحله اول:
۴۵۹ مرحله دوم:
۴۶۰ پیوست ت
۴۶۰	کنترل ارگانیسم های رشته ای با استفاده از کلر
۴۶۰ مثال
۴۶۰ مرحله اول:
۴۶۱ مرحله دوم:
۴۶۲ پیوست ث
۴۶۲	استفاده از مواد شیمیایی کمک کننده برای افزایش تهشیش پذیری جامدات معلق مایع
۴۶۳ مخلوط
۴۶۳ مثال ج
۴۶۴ مرحله دوم:
۴۶۴ مرحله سوم:
۴۶۶ پیوست ج
۴۶۶	تجهیزات آزمایشگاهی نظارت و کنترل فرآیند
۴۶۶ کنترل در مقابل نظارت
۴۶۶ حلقه کنترل فرآیند
۴۶۷ تجهیزات جایگزین
۴۶۷ آمونیاک
۴۶۸ الکترودهای آمونیاک
۴۶۸ کدورت

۴۶۹	دیسک سکی
۴۶۹	کدورت‌سنجهای و نفلومترها
۴۷۰	پیوست ح
۴۷۰	تنظيم قلیاییت
۴۷۰	مثال ۱
۴۷۱	مرحله اول:
۴۷۱	مرحله دوم:
۴۷۱	مرحله سوم:
۴۷۱	مرحله چهارم:
۴۷۲	مرحله پنجم:
۴۷۲	مرحله ششم:
۴۷۲	مرحله هفتم:
۴۷۲	مرحله هشتم:
۴۷۳	مثال ۲
۴۷۳	مرحله اول:
۴۷۳	مرحله دوم:
۴۷۵	پیوست خ
۴۷۵	امنیت سیستم لجن فعال
۴۷۸	پیوست د
۴۷۸	جدول نگهداری پیشگیرانه (متداول)

سپاس نامه

سپاس بیکران شایسته‌ی خداوند بزرگ است که توفیق ترجمه‌ی این کتاب را ارزانی داشت.
اکنون که به یاری او ترجمه‌ی این کتاب به پایان رسیده است، بر خود لازم می‌دانیم تا از
همه‌ی اساتید ارجمند و دوستان گرامی که در این زمینه ما را یاری نمودند سپاسگزاری
نمایم که بدون همکاری ایشان پایان این دفتر ناممکن می‌نمود.

بر یاری همه‌ی دوستان و همکاران بهویژه سرکار خانم مریم امیری در ویرایش نهایی این اثر،
جناب آقای دکتر رحیم عالی در ویرایش علمی اثر، سرکار خانم سمية بهاری آقای مهران خانی در
طراحی روی جلد، سرکار خانم فاطمه حنیفه در ویرایش اولیه و تهییه نسخه‌ی تایپی و جناب
آقای دکتر منصور توسلی معاون محترم برنامه‌ریزی و بهبود مدیریت شرکت آب و فاضلاب
استان هرمزگان در همه‌ی مراحل ترجمه و چاپ کتاب ارج می‌نهیم.

از جناب آقای دکتر امین قصیمی مدیرعامل و رئیس محترم هیئت‌مدیره شرکت آب و
فاضلاب استان هرمزگان که با لطف و مرحمت ما را یار نمودند و همواره از کمک‌های
ایشان بربوردار بودیم از صمیم قلب تشکر و قدردانی می‌نماییم.

و سرانجام، از جناب آقای دکتر حسین ثقفی معاون محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه
علوم پزشکی قم، بهویژه اداره انتشارات و اطلاع‌رسانی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه
علوم پزشکی قم بسیار سپاسگزار هستیم.

ناگفته پیدا است که مترجمان ترجمه‌ی خود را خالی از اشکال نمی‌دانند. از این‌رو، ما رهنماوهای
استادان و اهل نظر را برای بهبود ویرایش‌های آتی به گوش جان می‌شنویم و ارج می‌نهیم.

گروه مترجمان

تذکر مهم

اطلاعات موجود در این کتاب مناسب با اصول و روش‌های مهندسی شناخته شده هستند و تنها برای ارائه اطلاعاتی کلی ارائه شده‌اند. این اطلاعات نباید پیش از کسب اطمینان از صحت و تناسب آن‌ها با شرایط خاص هر تصفیه‌خانه فاضلاب استفاده شوند.

محتویات این کتاب نمی‌توانند به عنوان استانداردهای شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور در نظر گرفته شوند و نباید به عنوان مرجعی برای خرید تجهیزات، قراردادها، قوانین، شرایط و یا سایر مدارک قانونی مورد استفاده قرار گیرند.

در این کتاب هیچ اشاره‌ای به یک روش، محصول و یا فرآیندی نشده است که موردهمایی و پشتیبانی شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور باشد.

شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور هیچ‌گونه ضمانت و یا تأییدی، چه به شکل روشن و چه ضمنی، در مورد صحت، بازده و یا فرآیندهای موردنبحث در این کتاب ارائه نمی‌کند و هیچ مسئولیتی را بر عهده نمی‌گیرد.

اگر اشخاصی از این اطلاعات استفاده کنند که تخطی از قوانین را در پی داشته باشد، تمام مسئولیت‌های ناشی از آن بر عهده خود شخص خواهد بود.